

Problematicke postavení a činnosti statutárních orgánů se odborná právní věda věnuje již řadu let a tomu také odpovídá vývoj právní úpravy. Nicméně i přes značný posun lze zřejmě považovat v řadě případů za stále aktuální výrok pana Adama Smitha z roku 1776, který napsal *"Poněvadž však členové představenstev spravují peníze spíše cizí než vlastní, nelze dost dobře očekávat, že je budou střežit s touž úzkostlivou bdělostí, s jakou často střeží své peníze společníci společnosti soukromé. Tak jako správci boháčů i oni rádi péči o drobnější věci považují za něco, co se nesnáší se ctí jejich pána a velmi snadno si tuto péči odpouštějí. Vedení takové společnosti musí se proto vždy vyznačovat větší či menší nedbalostí a rozchazovačností."*¹. Je však úkolem zákonodárců, osob vykládajících právní normy, právní vědy, soudů a tvůrců právně nevynutitelných pravidel (*soft law*) o co možná největší přiblížení chování členů představenstva do souladu se zájmy společnosti a lze se domnívat, že implicitně také jejich akcionářů.

Předmětem této práce je analýza a rozbor právní úpravy, týkající se postavení a základních povinností člena představenstva akciové společnosti a dále odpovědnosti spojené s výkonem funkce. Cílem práce je rozbor řady právních otázek souvisejících s povinnostmi, postavením, odpovědností a odměňováním členů představenstva, z nichž některé jsou sice řešeny v současné době obvykle několikerým výkladem, nicméně jednotný názor nebyl ještě odbornou právnickou veřejností nebo judikaturou v řadě případů přijat. Právní úprava je však značně mezerovitá a ani významné novely obchodního zákoníku inspirované zahraničními právními úpravami tento nedostatek zcela neodstranily.

Obchodní právo, do něž spadá také úprava akciových společností, je sice součástí práva soukromého, kde jako vedoucí zásada platí, že co není zakázáno, je dovoleno, nicméně v důsledku vývoje práva akciových společností stále více dochází k prolínání také s právem veřejným, což do jisté míry v kombinaci s kogentními normami akciového práva omezuje možnost libovolného jednání členů statutárních orgánů akciových společností. Na druhou stranu je tento vývoj doprovázen stále kreativnějšími postupy ze strany členů statutárních orgánů, což vyžaduje pružné reakce právní úpravy a výkladu právních norem obecně.

Struktura práce je postavena na rozboru právní úpravy akciové společnosti jakožto formy právnické osoby, s vymezením kompetencí a úloh jednotlivých orgánů. Poté následuje rozbor povinností představenstva jako celku a jeho jednotlivých členů. Závěr práce je věnován otázkám odpovědnosti a ručení jednotlivých členů představenstva v případě porušení jejich povinností, a to jak odpovědnosti obchodněprávní, tak i správní a trestní.

---

¹ Smith, A.: Pojednání o podstatě a původu bohatství národů, Liberální institut, Praha 2001, str. 659.